

L'any 1968 un aparellador, en Lluís Cuspinera, s'incorpora amb dos arquitectes, l'Andreu Bosch i en Josep Maria Botey. La feina d'aquest trio va rutllar tan bé que, en acabar els estudis d'arquitectura, en Lluís es va quedar al despatx. Mil i un projectes i un FAD per la rehabilitació del pavelló Ave Maria del conjunt de la Maternitat de Barcelona omplen trenta anys de vida d'aquest despatx que, des d'en fa quinze, és un duet. **"Fa trenta anys que els clients ens troben a la mateixa adreça de Barcelona exercint d'arquitectes de capçalera"**, ens expliquen. L'Andreu és conscient que trenta anys donen per a molt, **"sobretot per veure l'evolució de la clientela. Es mantenen els conceptes de client particular, promotor i Administració; tanmateix, en varien els continguts. L'Administració, per exemple, darrerament ha passat de ser patrocinador d'arquitectura de qualitat a un aparell feixuc i burocràtic on l'arquitectura i la qualitat van perdent importància: avui prima més el pressupost que el disseny, cosa que sumada a la lentitud de les gestions fa que els avantatges de tenir l'Administració com a client desapareguin"**. En Lluís hi veu la part més positiva: **"Per altra banda, s'ha anat creant escola entre els promotors. Avui n'hi ha que ja creuen més en l'arquitectura i busquen referències arquitectòniques en altres camps. Sempre més comercials, els promotors s'adonen que el valor de l'arquitectura és un bon argument de venda i hi confien cada dia més"**.

Aquests professionals, conscients de l'entorn evolutiu on viuen, saben que ni el mercat s'aturarà ni deixarà que ells ho facin: **"El mercat es mou, però alhora és extremadament conservador. Noves estructures socials vol dir noves propostes per part de l'arquitecte. De moment, tanmateix, força idees encara queden com el que són: propostes. Algun promotor agosarat accepta novetats; l'Administració hi és més contrària. No obstant això, els canvis són clars: avui cada component de la família exigeix un espai privat ampli alhora que la porta i la nevera han esdevingut el punt de relació familiar real. Un concepte que hem anat incorporant és l'element mòbil, que permet adaptar els espais a la dimensió i a l'activitat de cada família. Avui ni et cases ni compres per a tota la vida, per això un producte petit i còmode genera un corrent important dins del mercat que influeix en el disseny"**. L'Andreu ratifica aquestes paraules: **"Ara mateix tenim entre mans la reforma d'una llar que il·lustra perfectament el model de nova família: el menjador s'empetiteix a mesura que s'amplien els espais per a cada membre de la família. L'objectiu és que cadascú pugui fer vida independent dins la casa i alhora puguin retrobar-se tots al taulell d'anuncis que és la nevera. El problema d'aquests nous conceptes és que són més aplicables a feines per a particulars que no pas al gran públic, que s'emmiralla en models socials més avançats - àpats fora de casa i menjar escalfat al microones- que no pas en els seus costums -cuina tancada per guisar cada dia. Els nous conceptes encara han d'acabar de quallar dins d'un mercat tan conservador"**. Tot i la viabilitat dels nous projectes, segons l'Andreu no cal reivindicar una arquitectura adaptada a cada col·lectiu: **"Adaptem-nos fins a un punt. Si creem per a criatures no cal**

**amagar els radiadors per evitar accidents -el cas real d'una escola- perquè a casa seva bé n'hi tindran i cal que els coneguin"**. En Lluís pren la paraula: **"S'ha d'educar i no pas sobreprotegir. Una arquitectura individualitzada per a cada problemàtica seria com tancar aquests col·lectius en bombolles irreals dins d'un món ple de perills"**. I l'Andreu, amb un to més distès afegeix que **"la nova arquitectura ens ha fet perdre molt elements, com el passadís que tots hem recorregut de petits a casa amb tricicle"**.

Enfrontats cada dia al turment de la làmina blanca, consideren que les limitacions que més els preocupen dihs la seva professió són les de tipus normatiu, tal com explica l'Andreu: **"Un pressupost pot coartar relativament la tasca de l'arquitecte, perquè un bon professional és capaç de crear espais rics en contrast i llum sense haver-hi de gastar excessivament. La normativa, en canvi, és un obstacle seriós i tot per culpa nostra. L'arquitecte no ha entrat mai en política i la legislació ve establerta per juristes i economistes. La normativa actual pateix de sobreprotecció, i la legislació és exageradament paternalista i generalista. Quedem bocabadats davant de llibres d'arquitectura iberoamericana perquè veiem que allà la normativa és molt més permissiva que aquí. Per a nosaltres és impossible dur a terme certes edificacions que allà són habituals. Joestic segur que hi ha tantes construccions al món que atempten contra la normativa que hauríem de tancar la meitat de les grans obres!"**. Dins l'arquitectura més prosaica, sense anar més lluny, la llei també pot ser un entrebanc, segons en Lluís: **"Rehabilitar és intentar millorar l'estil de vida, però massa sovint passa que val més deixar les coses tal com estan -per poc funcionals que siguin- que no pas embolicar-te i entrar en conflicte amb les regulacions administratives"**.

La normativa, ara per ara, és la que hi ha; el mercat evoluciona tot i la tradició; i el petit despatx d'arquitectura? **"Crec que el futur passa pels grans despatxos"**, afirma en Lluís. **"Cada cop es perd més el petit arquitecte que treballa en solitari. Ara bé, mentre que a ciutat s'evoluciona cap al despatx multidisciplinar, als petits nuclis és impossible que s'hi mantinguin grans estructures"**. L'Andreu reconeix que els grans despatxos el fan patir. **"L'arquitectura és un tema molt arrelat a la terra i a l'entorn i els despatxos desmesurats venen un producte que sovint no és autòcton. És el que passa quan es compra prestigi. Hem de ser conscients que cada obra demana l'entorn adequat. En tots aquests anys de professió sempre hem cregut que l'estil s'adapta a cada lloc, al llenguatge i a les necessitats del moment; així és tal i com nosaltres concebem l'arquitectura"**.

Qualsevol professional amb experiència sap que l'elegància, la discreció i la funcionalitat són criteris estrella entre la clientela, **"i si no fixem-nos en les delicioses obres de Coderch escampades com petites joies per tota la Mediterrània. El nostre país és ple de grans arquitectes que han sabut adequar cada obra a cada espai"**. L'obra d'en Lluís i de l'Andreu no és feta en nom de la gran arquitectura sinó per fruit-ne a cada instant.



**“L’estil s’adapta a cada lloc, al llenguatge i a les necessitats del moment; així és tal i com concebem l’arquitectura”**

**Andreu Bosch i Lluís Cuspinera** - Barcelona (Barcelonès)